

BÀN THÊM VỀ NỘI DUNG “CHỈNH ĐỐN ĐẢNG TRONG SẠCH, VỮNG MẠNH” THEO CHỦ ĐỀ ĐẠI HỘI ĐẢNG TOÀN QUỐC LẦN THỨ XIII

NGUYỄN THANH SƠN *

Ngày nhận bài: 25/01/2022

Nhận kết quả phản biện: 11/02/2022

Duyệt đăng: 11/3/2022

Tóm tắt: Chủ đề Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII của Đảng được mở đầu với nội dung: “Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh”. So với chủ đề Đại hội XII, chủ đề Đại hội XIII bổ sung thêm cụm từ “chỉnh đốn”. Bài viết tập trung làm rõ thêm về nội dung “chỉnh đốn Đảng trong sạch, vững mạnh” theo tinh thần chủ đề Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII của Đảng.

Từ khóa: Chỉnh đốn; Chỉnh đốn Đảng; Đại hội XIII; Đảng Cộng sản Việt Nam.

Đặt vấn đề

Đại hội toàn quốc lần thứ XIII của Đảng diễn ra từ ngày 25 tháng 01 đến ngày 02 tháng 02 năm 2021 đã đưa ra nhiều điểm mới, mà một trong những điểm mới đó là “chỉnh đốn Đảng trong sạch, vững mạnh”. Điều này được thể hiện trong nội dung các văn kiện của Đảng mà trước hết thể hiện ở chủ đề Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII.

1. Quan niệm về “Chỉnh đốn Đảng trong sạch, vững mạnh” theo chủ đề Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII

Chủ đề Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII của Đảng được mở đầu với nội dung: “Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh”. So với chủ đề Đại hội XII, chủ đề Đại hội XIII bổ sung thêm cụm từ “chỉnh đốn” và “hệ thống chính trị” để thành: “Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh; khơi dậy khát vọng phát triển đất nước, phát huy ý chí, sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc kết hợp với sức mạnh thời đại; tiếp tục đẩy mạnh toàn diện, đồng bộ công cuộc đổi mới; xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc, giữ vững

môi trường hòa bình, ổn định; phấn đấu đến giữa thế kỷ XXI nước ta trở thành nước phát triển, theo định hướng xã hội chủ nghĩa”.

Như vậy chủ đề Đại hội XIII của Đảng có 5 thành tố, trong đó thành tố “Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh” là điều kiện, là tiền đề để thực hiện các thành tố còn lại và mục tiêu phấn đấu đến giữa thế kỷ XXI xây dựng nước ta trở thành nước phát triển, theo định hướng xã hội chủ nghĩa. Để tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh theo Đại hội Đảng XIII, ngày 25-10-2021 Ban Chấp hành Trung ương Đảng đã ban hành Kết luận số 21-KL/TW về đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị; kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”.

Cuộc vận động xây dựng, chỉnh đốn Đảng theo tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh đã được Đảng ta đề ra từ Nghị quyết Trung ương Sáu (lần 2) khóa VIII (tháng 2/1999). Bên cạnh việc “Xây dựng” thì trọng tâm của Cuộc vận động này là “Chỉnh đốn”.

* Trường Chính trị tỉnh Sơn La.

Vận dụng vào công tác xây dựng Đảng hiện nay thì chính đốn Đảng có nghĩa là: đối với những đảng viên mà có biểu hiện của lập trường tư tưởng không vững vàng, phai nhạt lý tưởng, có dấu hiệu vi phạm trong công tác hay phát ngôn hoặc trì trệ, suy giảm tinh thần phấn đấu thì cấp ủy có thẩm quyền sẽ nhắc nhở để người đảng viên đó rút kinh nghiệm sửa chữa. Đối với những đảng viên, sau khi đã nhắc nhở mà vẫn vi phạm hoặc mới vi phạm lần đầu nhưng nghiêm trọng, thì cấp ủy có thẩm quyền sẽ thi hành những hình thức kỷ luật tương ứng, nặng nhất là khai trừ ra khỏi Đảng để đảm bảo tính nghiêm minh của tổ chức Đảng.

Trong công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, đối với mỗi cá nhân đảng viên trong tổ chức Đảng cần có tinh thần giúp đỡ, tình yêu thương đồng chí của những người đảng viên trong tổ chức đảng vì không ai sinh ra là hoàn thiện, người đảng viên cũng có thể mắc những sai lầm, khuyết điểm nhất định và cần tới sự giúp đỡ để những đảng viên đó tự mình sửa chữa những sai lầm khuyết điểm của mình để trở thành những đảng viên gương mẫu. Tuy nhiên, đối với những đảng viên khi mắc khuyết điểm, đã được đảng viên và tổ chức tạo cơ hội để sửa chữa những sai lầm, khuyết điểm của mình nhưng vẫn cố tình vi phạm thì cần phải có những chế tài và hình thức kỷ luật nghiêm khắc để dăn đe đồng thời đảm bảo tính nghiêm minh của tổ chức Đảng. Lenin đã từng chỉ ra, thà chịu đau đớn mà cắt bỏ đi khối u còn hơn cứ để khối u đó âm ỉ phát triển để rồi sinh bệnh mà chết. Trong một cái cây, nếu có một cành bị sâu thì phải cắt bỏ nếu không cả cây đó sẽ bị sâu và chết. Không thể để một đảng viên mà sau khi cấp ủy có thẩm quyền đã nhắc nhở vẫn cố tình vi phạm, hoặc

mới vi phạm lần đầu nhưng nghiêm trọng, ở trong hàng ngũ của Đảng, phải kỷ luật hoặc khai trừ những đảng viên đó ra khỏi Đảng. Trong trường hợp này “*phải kỷ luật một vài người để cứu muôn người*”[4].

2. Sự cần thiết phải tăng cường “*chỉnh đốn Đảng trong sạch, vững mạnh*” trong tình hình hiện nay

Đảng là một bộ phận đồng thời là lực lượng lãnh đạo hệ thống chính trị. Để có một hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh thì Đảng phải trong sạch, vững mạnh. Vì vậy, xây dựng, chỉnh đốn Đảng là công việc hệ trọng và rất cần thiết trong giai đoạn hiện nay, phải gắn kết chặt chẽ giữa “*xây*” và “*chống*”, để “*Một bộ phận cán bộ, đảng viên phai nhạt lý tưởng, giảm sút ý chí, ngại khó, ngại khổ, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức lối sống*”[1, tr.92], ngày càng “*nhỏ đi*”, tăng cường niềm tin của nhân dân vào vai trò lãnh đạo của Đảng, vào chế độ xã hội mà chúng ta đang xây dựng.

Từ Hội nghị giữa nhiệm kỳ khóa VII (1994), Đảng ta đã chỉ ra 4 nguy cơ mà nước ta đang gặp phải. Trong 4 nguy cơ đó thì nguy cơ tham nhũng, lãng phí chính là nguyên nhân của các nguy cơ còn lại. Hiện nay, “*Tham nhũng, lãng phí trên một số lĩnh vực, địa bàn vẫn còn nghiêm trọng, phức tạp với những biểu hiện ngày càng tinh vi, gây bức xúc trong xã hội. Tham nhũng vẫn là một trong những nguy cơ đe dọa sự tồn vong của Đảng và chế độ ta*”[1, tr. 93].

Nhiệm vụ quan trọng nhất hiện nay là phải chống quan liêu, tham nhũng, lãng phí. Mỗi cán bộ, đảng viên thực hiện được cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư thì mới có thể xây dựng được một hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, của dân, do dân và vì dân,

mới đảm bảo được vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản trong công cuộc xây dựng CNXH thực hiện mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng và văn minh.

Theo chủ tịch Hồ Chí Minh: "*Cán bộ là cái gốc của mọi công việc*"[2, tr. 309], "*Muôn việc thành công hay thất bại đều do cán bộ tốt hoặc kém*"[2, tr. 280], do đó huấn luyện cán bộ là công việc gốc của Đảng. Cán bộ bao giờ cũng đóng vai trò quyết định nên công tác cán bộ vừa là khâu then chốt trong công tác xây dựng Đảng vừa là nhân tố quyết định sự thành bại của cách mạng.

Thực tế đã chỉ ra rằng, khi Đảng cộng sản cầm quyền thì bệnh quan liêu, xa rời quần chúng, chủ quan duy ý chí dễ có điều kiện phát triển, dễ làm mất đi sự đồng tình, ủng hộ của quần chúng. Cách mạng là sự nghiệp của nhân dân. Đảng giữ vai trò lãnh đạo nhân dân làm cách mạng, giải phóng nhân dân khỏi áp bức bóc lột. Nhân dân cần có Đảng với tư cách là người lãnh đạo họ trong cuộc đấu tranh ấy. Nếu không có sự đồng tình và ủng hộ của nhân dân thì mọi chủ trương, đường lối của Đảng sẽ không trở thành hiện thực.

Khi đã có chính quyền, Đảng có nhiều điều kiện mới, công cụ mới rất thuận lợi cho việc tăng cường mối liên hệ giữa Đảng và nhân dân; đồng thời khi đảng viên có chức có quyền trong Đảng cũng dễ nảy sinh bệnh quan liêu, mệnh lệnh làm cho một bộ phận đảng viên thiếu rèn luyện có thể rơi vào tình trạng thoái hoá, biến chất, xa rời nhân dân. Lênin coi đó là một trong những nguy cơ mà Đảng cầm quyền cần chú ý để phòng, khắc phục. Ngay sau khi giành chính quyền được hơn một năm, trong cuốn "*Đời sống mới*" (viết tháng 3/1947), Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nhắc nhở: "*Những người trong các công sở đều*

có nhiều hoặc ít quyền hành. Nếu không giữ đúng căn, kiem, liêm, chính thì dễ trở nên hủ bại, biến thành sâu mọt của dân"[2, tr. 122]. Bởi vì "*Trong điều kiện hòa bình xây dựng, khi Đảng nắm giữ vai trò lãnh đạo xã hội, luôn có những điều kiện, hoàn cảnh có tính hai mặt, vừa bảo đảm cho vai trò chính trị của Đảng, vừa có thể nảy sinh những động cơ vụ lợi, không trong sáng*"[5]. Chính vì vậy, theo Hồ Chí Minh: "*...việc cần phải làm trước tiên là chỉnh đốn lại Đảng, làm cho mỗi đảng viên, mỗi đoàn viên, mỗi chi bộ đều ra sức làm tròn nhiệm vụ Đảng giao phó cho mình, toàn tâm toàn ý phục vụ nhân dân. Làm được như vậy, thì dù công việc to lớn mấy, khó khăn mấy chúng ta cũng nhất định thắng lợi. Đầu tiên là công việc đối với con người*"[3, tr. 616].

Theo Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, sự trưởng thành, lớn mạnh và phát triển của đội ngũ cán bộ trong mấy chục năm qua là nhân tố hàng đầu quyết định làm nên những thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử của công cuộc đổi mới, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; đất nước ta chưa bao giờ có được cơ đồ, tiềm lực, vị thế và uy tín như ngày nay. Song, những khuyết điểm, yếu kém của một bộ phận cán bộ và những hạn chế, bất cập trong công tác cán bộ cũng là một nguyên nhân quan trọng làm cho đất nước phát triển chưa tương xứng với tiềm năng, thế mạnh và mong muốn của chúng ta, làm suy giảm niềm tin của nhân dân đối với Đảng và Nhà nước. Ý thức được nguy cơ đối với đảng cầm quyền là tham nhũng, quan liêu, thoái hóa..., nhất là trong điều kiện kinh tế thị trường, Đảng Cộng sản Việt Nam đặt ra yêu cầu phải thường xuyên tự đổi mới, tự chỉnh đốn, đấu tranh chống chủ nghĩa cơ hội, chủ nghĩa cá nhân, chống tham nhũng,

quan liêu, lãng phí, thoái hóa... trong nội bộ Đảng và trong toàn bộ hệ thống chính trị[5].

3. Một số giải pháp tăng cường công tác xây dựng và chỉnh đốn Đảng trong sạch, vững mạnh theo chủ đề Nghị quyết Đại hội XIII

Một là, người cán bộ, đảng viên cần nêu cao ý thức tự giác trong công việc. Người cán bộ, đảng viên nào có ý thức tự giác cao tức là có lòng tự trọng cao thì mới có cần, kiệm, liêm, chính, mới có chí công vô tư và do đó mới có ý thức trách nhiệm cao trong công việc, không ngại khó, không ngại hy sinh; dám làm, dám chịu trách nhiệm.

Mỗi cán bộ, đảng viên phải tự giác thực hiện được cần, kiệm, liêm, chính thì mới có chí công vô tư, mới có thể xây dựng được một hệ thống chính trị của dân, do dân và vì dân, mới đảm bảo được vai trò lãnh đạo của Đảng cộng sản trong công cuộc xây dựng CNXH.

Hai là, cần phải có cơ chế giám sát chặt chẽ cán bộ, đảng viên. Ý thức tự giác cao của người cán bộ, đảng viên là điều kiện cần còn cơ chế giám sát chặt chẽ là điều kiện đủ. Hai điều kiện này phải đi song hành cùng nhau, nhất là trong giai đoạn hiện nay. Cơ chế giám sát chặt chẽ sẽ giúp cho người cán bộ, đảng viên dù muốn hay không cũng phải có tinh thần trách nhiệm cao trong thực hiện nhiệm vụ chuyên môn.

Ba là, cần có sự nghiêm minh trong công tác kiểm tra, giám sát. Ở tâm vĩ mô, Đảng đã có Điều lệ, những quy định cho phép những điều đảng viên được làm hay không được làm (gần đây nhất là Quy định số 37-QĐ/TW về những điều đảng viên không được làm được thông qua tại Hội nghị Trung ương 4, khóa XIII), Nhà nước đã ban hành Luật Cán bộ, công chức; Luật Viên chức; Luật thực hành

tiết kiệm chống lãng phí; Luật phòng, chống tham nhũng... nhằm điều chỉnh hành vi của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức đang công tác hiện nay trong thực hiện nhiệm vụ chính trị của mình. Tuy nhiên, để những quy định đó đi vào thực tế rất cần có sự gương mẫu, "chí công vô tư" của các cá nhân và cơ quan chức năng được giao nhiệm vụ thanh tra, kiểm tra, giám sát việc thực hiện những quy định trên. Chỉ có "bàn tay sạch" mới có thể "rửa sạch bát".

Bốn là, phải thực hành được dân chủ trong nội bộ các cơ quan, đơn vị, địa phương, cơ sở vì thực hành dân chủ theo Chủ tịch Hồ Chí Minh là "chia khoá vạn năng để giải quyết mọi khó khăn". Ở đây là thực hành dân chủ thực sự chứ không phải là dân chủ hình thức. Có như vậy thì mỗi thành viên trong cơ quan, đơn vị, địa phương, cơ sở mới có điều kiện để biết, bàn, làm, kiểm tra, giám sát và thụ hưởng. Như vậy những tổ chức, cá nhân có thẩm quyền không dám hoặc không thể có những tiêu cực trong thực thi nhiệm vụ, góp phần xây dựng, chỉnh đốn Đảng.

Năm là, công tác thi đua khen thưởng hiện nay cần có sự đổi mới. Mục đích của công tác thi đua khen thưởng là rất tốt, nhằm ghi nhận những thành tích của cá nhân hay tập thể đã đóng góp. Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, thi đua là yêu nước, yêu nước thì phải thi đua và những người thi đua là những người yêu nước nhất.

Vấn đề cần chú ý ở chỗ, mục đích tốt mà phương pháp thực hiện không đúng thì có thể sẽ bị phản tác dụng. Trong đánh giá để phục vụ công tác thi đua khen thưởng cần dựa vào kết quả hoàn thành nhiệm vụ thực tế của người cán bộ, đảng viên và không thể dựa vào tình cảm yêu, ghét, quen thân hay tuổi tác,

chức vụ, năm công tác... Kết quả công việc thực tế phải được coi là tiêu chuẩn chính có ý nghĩa quyết định danh hiệu thi đua đạt được. Có như vậy, công tác thi đua của chúng ta hiện nay mới đạt được mục đích đặt ra và mới động viên được cán bộ, đảng viên trong cơ quan, đơn vị tự giác phấn đấu hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao.

Sáu là, cấp ủy các cấp cần thực hiện nghiêm túc hơn nữa Cuộc vận động xây dựng chính đốn Đảng theo tinh thần của Nghị quyết Trung ương Sáu (lần 2) khóa VIII, Nghị quyết Trung ương 4 Khóa XI, Nghị quyết Trung ương 4 Khóa XII, Kết luận số 21-KL/TW ngày 25-10-2021 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII. Kết hợp giữa “xây” và “chống”, “xây” là để “chống” và “chống” là để “xây”, trong đó lấy “xây” là chính.

Thực hiện nghiêm Chi thị số 28-CT/TW ngày 21/01/2019 của Ban Bí thư về nâng cao chất lượng kết nạp đảng viên và rà soát, sàng lọc đưa những đảng viên không còn đủ tư cách ra khỏi Đảng và Hướng dẫn số 02-HD/BTCTW ngày 12/4/2021 của Ban Tổ chức Trung ương về tiêu chí, quy trình rà soát,

phát hiện, giáo dục, giúp đỡ, sàng lọc, đưa đảng viên không còn đủ tư cách ra khỏi đảng. Đảng muốn mạnh về tư tưởng, chính trị và tổ chức thì trong Đảng cần phải thanh lọc, loại bỏ những đảng viên không còn ý chí phấn đấu cho mục tiêu lý tưởng của Đảng, vi phạm khuyết điểm hoặc đã được tổ chức đảng giáo dục, thuyết phục nhưng vẫn cố tình vi phạm. Có như vậy mới có tác dụng giáo dục, răn đe đối với tất cả những đảng viên khác, để Đảng là một khối thống nhất về ý chí và hành động trong lãnh đạo, lôi cuốn quần chúng vào công cuộc xây dựng đất nước.

Kết luận

Cuộc vận động xây dựng chính đốn Đảng để Đảng ta thật sự trong sạch, vững mạnh, tiêu biểu cho đạo đức, văn minh của toàn dân tộc có ý nghĩa rất quan trọng đối với công tác xây dựng Đảng nói riêng và xây dựng hệ thống chính trị nói chung. Có như vậy Đảng mới giữ vững được vai trò lãnh đạo trong công cuộc xây dựng Chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam, thực hiện mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng và văn minh.

Tài liệu tham khảo:

- [1] Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, tập I, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
- [2] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 5, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội.
- [3] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 15, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội.
- [4] Nguyễn Phú Trọng (2020), Bài phát biểu chỉ đạo tại Hội nghị Chính phủ với các địa phương, <https://baochinhphu.vn>
- [5] Nguyễn Phú Trọng (2020), Một số vấn đề cần được đặc biệt quan tâm trong công tác chuẩn bị nhân sự Đại hội XIII của Đảng, <https://baochinhphu.vn>
- [6] Tạ Ngọc Tấn (2007), Những bài học về xây dựng Đảng nhìn nhận dưới ánh sáng của cách mạng Tháng Mười Nga và sự tan rã của mô hình xã hội chủ nghĩa ở Liên Xô và Đông Âu”, số 780 tháng 10/ 2007, *Tạp chí Cộng sản*.